

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE ASSESSERING NASIENRIGLYN 2023 SOSIALE WETENSKAPPE (GEOGRAFIE) GRADE 9

AFDELING A

Vraag 1

- Een punt per antwoord.
- Daar is geen halwe punte nie.

Nr	Verwagte antwoord		
1.1	B	Afbreek van rotse in klein deeltjies	✓
1.2	B	Vriesbreking	✓
1.3	D	Oksidasie	✓
1.4	D	Plante en diere breek die rots op	✓
1.5	C	Hidrolise	✓
1.6	B	Koolsuur	✓
1.7	C	Skoonmaak van plantegroei	✓
1.8	D	Voertuig uitlaatgasse	✓
1.9	B	Bolooop	✓
1.10	B	Meander (Rivier Kronkel)	✓
1.11	A	Hoefyster meer	✓
1.12	C	Benedeloop	✓
1.13	B	Vertikale erosie	✓
1.14	A	Vinnige	✓
1.15	B	Die water val oor 'n laag harde rots en erodeer 'n laag sagter rots daaronder.	✓
1.16	D	Erosie vernou die kronkelnek om 'n nuwe kanaal te vorm.	✓
1.17	C	'n Totale hoeveelheid sediment wat deur 'n rivier vervoer word.	✓
1.18	A	Benedeloop	✓
1.19	B	Die rivier verhoog sy snelheid.	✓
1.20	C	Dit word gevind waar 'n rivier die see binnedring.	✓
1.21	B	Hulpbron	✓
1.22	A	Hulpbron wat uit die omgewing kom.	✓
1.23	C	Petroleum, woude, water en grond	✓
1.24	B	Hulpbronne wat nooit opgebruik kan word nie.	✓
1.25	C	Steenkool	✓
1.26	C	Visse, bome en water	✓
1.27	D	Herwinning	✓
1.28	B	Toe 'n hulpbron dramaties verminder is.	✓

Nr	Verwagte antwoord		
1.29	A	Wanneer hulpbronne so gebruik word, voldoen dit aan die behoeftes van huidige en toekomstige geslagte.	✓
1.30	D	Gebruik van hernubare energiebronne	✓
1.31	A	Maak lekkasies reg, stort en maak krane toe	✓
1.32	B	Ontbossing	✓
1.33	C	Gebruik toestelle met hernubare energiebron.	✓
1.34	C	Kwota	✓
1.35	B	'n Plek waar 'n spesifieke plant of dier normaalweg leef.	✓
1.36	D	Akwakultuur	✓
1.37	A	Die hoeveelheid koolstof wat ons skep deur brandstof te gebruik wat koolstofdiksied vrystel.	✓
1.38	D	Waterdamp, koolstofdiksied, metaan en osoon	✓
1.39	A	Bioafbreekbaar	✓
1.40	C	Om 'n veilige plek te bied vir visvoorraad om te teel en te groei	✓
1.41	D	Deur minder te druk en papiere te herwin	✓
1.42	A	Produkte wat min of geen skade aan die omgewing doen nie	✓
1.43	A	Deur energiedoeltreffende motors te gebruik	✓
1.44	D	Wanneer al die burgers van die land die hele tyd toegang tot voedsame kos het.	✓
1.45	C	Besikbaarheid, toegang en gebruik	✓
1.46	C	Fabriek boerdery	✓
1.47	A	Diere kan maklik siektes opdoen	✓
1.48	D	Genetiese modifikasie	✓
1.49	A	Kan skadelik vir die mens wees	✓
1.50	B	Verhoog voedselproduksie	✓
1.51	C	Dreineringslote, strookbewerking en terrasse	✓
1.52	D	Wisselbou, versigtige gebruik van water en die gebruik van plaagbestande gewasse	✓

AFDELING B

Vraag 2

- Daar is geen halwe punte nie.

Nr	Verwagte antwoord	Verduideliking	Punt
2.1	Skoonmaak van grond. ✓ Storm water dreinerings. ✓	Enige een van die korrekte antwoorde.	1
2.2	Stroping van grond. ✓ Opgraving van rotse. ✓ Mynafvalhoop wat plantegroei vernietig. ✓	Enige een van die korrekte antwoorde.	1
2.3	Mono-oes. ✓ Gebruik plaagdoders en chemiese bemestingstowwe. ✓ Plant gewasse in rye op en af heuwels ✓	Enige een korrekte antwoord.	1
2.4	a. Die verwydering ✓ van grond deur agente van erosie ✓ (water, wind, ys). OF Die verwydering ✓ van grond deur wind/water/ys . ✓	2 punte = Konsep volledig gedefinieer OF vetgedrukte woorde wat op die antwoord genoem word. 1 punt = Een middel van erosie (water, wind, ys) genoem, bv. 0 punt = Geen antwoord, verkeerde of irrelevante antwoord nie.	2
	b. 'n Praktyk van oormatige voeding van vee ✓ op 'n land wat nie sy plantegroei kan herstel nie. ✓	Konsep volledig gedefinieer of vetgedrukte woorde wat op die antwoord genoem word. Een van die vetgedrukte woorde genoem, bv oormatige voeding OF grond wat nie kan herstel nie.	2

2.5	<p>Bestaansboere boer om hul✓ eie gesinne te voed ✓terwyl kommersiële boere boer vir✓ wins .✓</p> <p>OF</p> <p>Bestaansplaas vir eie behoeftes✓ en vir sy/haar gesin ✓terwyl kommersiële boere kontantgewasse verbou✓ om te verkoop en geld te maak as 'n besigheid. ✓</p>	<p>4 punte = Die volgende sleutelwoorde moet deel van die antwoord wees: Bestaan: plaas om te voed /eie behoeftes en eie gesin EN Kommersiëel: plaas / kweek kontantgewasse en verkoop / maak geld / wins</p> <p>3 punte = Drie punte uit die sleutelwoorde aangespreek. bv genoemde plaasbehoefte en boerdery vir wins. Genoemde eie behoeftes OF eie familie OF beide punte genoem. EN Genoem óf plaas vir wins OF kweek kontantgewasse OF verkoop en noem albei.</p> <p>2 punte = Twee punte uit die sleutelwoorde aangespreek. bv genoemde plaasbehoefte en boerdery vir wins.</p> <p>1 punt = Slegs een punt uit die sleutelwoorde aangespreek. bv. slegs plaasbehoefte/boerdery vir wins genoem.</p> <p>0 punt = Geen antwoord, verkeerde of irrelevante antwoord nie.</p>	4
-----	--	---	---

Nr	Verwagte antwoord	Verduideliking	Punt
2.6	Grond word gekompakteer. ✓ Diep vore/slote kom na vore. ✓ Bogrond word verwyder. ✓ Grondvrugbaarheid word verminder. ✓	2 punte = Enige twee korrekte antwoorde. 1 punt = Enige een korrekte antwoord. 0 punt = Geen antwoord, verkeerde of irrelevante antwoord nie.	2
2.7.	Kontoer ploeg. ✓ Wisselbou. ✓ Vul van meeu/grondrehabilitasie. ✓ Bedekking van onvrugbare grond/bebossing. ✓	2 punte = Enige twee korrekte antwoorde. 1 punt = Enige een korrekte antwoord. 0 punt = Geen antwoord, verkeerde of irrelevante antwoord nie.	2

Vraag 3

3.1	Bepunting riglyne		
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inleidende / beheersende sin: gevolge van oorbevissing. ✓ <ul style="list-style-type: none"> • Verminder die hoeveelheid kos ✓ • Beïnvloed biodiversiteit ✓ • Lei tot werkloosheid en verhoogde armoede ✓ • Verlies aan inkomste ✓ • Weier sekere spesies (uitsterwing) ✓ • Verminder die hoeveelheid kos ✓ • Ineenstorting van die visbedryf • Die gebruik van groot nete lei dikwels tot byvangs • Mariene besoedeling • Verwydering van noodsaaklike roofvis (soos haaie en tuna) beïnvloed die ekosisteem • Swak koraalrif gesondheid • Groei van alge ▪ Slotsin: eie mening oor die effek van oorbevissing ✓ 	Enige van die 6 antwoorde wat verskaf word En 'n punt elk vir die inleiding en die slot. Aanvaar enige ander korrekte en relevante antwoorde wat nie gelys is nie	8

Verduideliking	Punte
Het inleidende/ beheersende sin. Het al 6 feite genoem. Het slotsinne.	8
Het óf inleidende/ beheersende sinne óf slotsinne. Het al 6 feite genoem. OF Het inleidende en slotsin. Het 5 verwagte feite.	7
Geen inleidende/ beheersende sinne of slotsinne nie. Het al 6 feite genoem. OF Het inleidende/ beheersende sinne en slotsinne. Het 4 van verwagte feite. OF Het inleidende/ beheersende sinne of slotsinne. Het 5 van verwagte feite.	6
Geen inleidende/ beheersende sinne of slotsinne nie. Het 5 van die verwagte 6 feite genoem. OF Het 'n inleidende/ beherende sin en 'n slotsinne. Het 4 van die 6 punte genoem.	5

<p>Geen inleidende/ beheersende sinne of slotsinne nie. Het 4 van die 6 verwagte feite genoem. OF Het inleidende/ beheersende sinne en slotsinne. Het 2 van die 6 verwagte feite genoem. OF Het inleidende/ beheersende sinne of slotsinne. Het 3 van die verwagte feit. Geen inleidende/ beheersende sinne of slotsinne nie. Het 4 van die 6 verwagte feite genoem. OF Het inleidende/ beheersende sinne en slotsinne. Het 2 van die 6 verwagte feite genoem. OF Het inleidende/ beheersende sinne of slotsinne. Het 3 van die verwagte feit. Geen inleidende/ beheersende sinne of slotsinne nie. Het 4 van die 6 verwagte feite. OF Het inleidende/ beheersende sinne en slotsinne. Het 2 van die 6 verwagte feite. OF Het inleidende/ beheersende sinne of slotsinne. Het 3 van die verwagte feite.</p>	4
<p>Geen inleidende/ beheersende vonnis en slotvonnis nie. Het 3 van die 6 verwagte feite. Geen inleidende/ beheersende sinne en slotsinne nie. Het 3 van die 6 verwagte feite. OF Het inleidende/ beheersende sinne en slotsinne. Het 1 van die verwagte feite. OF Het inleidende/ beheersende sinne of slotsinne OR Het inleidende/ beheersende sinne en slotsinne. Het 1 van die verwagte feite. OF Het inleidende/ beheersende sinne of slotsinne. Het 2 van die verwagte feite.</p>	3
<p>Het 2 van die 6 verwagte feite. OF Het inleidende/ beheersende sinne of slotsinne. Het 1 van die verwagte feite.</p>	2
<p>Het 1 van die 6 verwagte feite.</p>	1
<p>Vraag glad nie beantwoord nie. Verkeerde of irrelevante antwoorde.</p>	0